

MAGDALENA ABAKANOWICZ

VÝPRAVA DO SOCHAŘSKÉ KRAJINY

Fenomenální polská sochařka **MAGDALENA ABAKANOWICZ** se zapsala do dějin umění především svými nadživotními sochami z tkaného vlákna, které nazývala abakan. *Organické struktury připomínající humanoidní druhy a tvary vycházející z lidského těla se staly ústředním tématem aktuální výstavy v londýnské galerii Tate Modern.*

TEXT LUCIE DRDOVÁ / FOTO TATE MODERN

Magdalena Abakanowicz (1930 – 2017) vytvářela unikátní trojrozměrné formy organických tvarů, které výrazně podněcují divákovu představivost. Galerijní prostředí, ve kterém se vznáší nadživotní struktury, připomíná les dotvořenými zemitými vůněmi. Používala nejrůznější přírodní materiály, jako koňské žíně, konopná lana a jiná vlákna. Vlastními slovy popisovala umělkyně abakany jako spojnicí mezi svým a okolním světem. Chtěla s těmito objekty vytvořit jedinečnou atmosféru, ve které se cítila bezpečně.

NOVÉ SVĚTY

Monumentální sochy, které provázely více než padesátiletou kariéru polské sochařky, zásadně proměnily vnímání tvůrčí praxe pro další umělce pracující s vláknem, textilem a organickými materiály. Abakanowicz hledala svoji inspiraci v přírodě a jejích profánních symbolech, mýtech a folklóru. Vytvářela doslova nové světy. Originální instalace si získávaly mezinárodní pozornost a uznání od konce 60. let. Ačkoli žila Abakanowicz v komunistickém Polsku, účastnila se stovek zahraničních výstav. Prvotními úspěchy byla ocenění na bienále v Lausanne a Sao Paulu v první polovině 60. let, kdy se umělkyně již vymanila z tradiční dikce tapisérií a odvážně se pustila do regulérních třídimenzionálních forem. Postupně transformovala barvené textilie do různorodých tvarů. Některé z nich měří přes pět metrů a jsou zavěšeny volně od stropu galerie.

Ve své mnohosti se rozrůstají do environmentů, kde nabývají svého významu v dialogu s tělem diváků.

INSPIRACE PŘÍRODOU

Silné propojení s přírodou a ekologií bylo celoživotním zájmem umělkyně. Mluvila o vláknech jako o základním elementu konstruujícím organický svět na planetě. Všechny živé organismy včetně rostlinného pletiva nebo lidských tkání, nervů či svalů považovala za vláknité struktury. Úzké propojení mezi sochařskými tvary, přírodní texturou a lidským tělem a okolním světem se scénograficky rozvíjí v galerijních sálech. Londýnská výstava je koncipována jako mohutná sochařská krajina.

Abakanowicz reprezentovala polskou výtvarnou scénu na benátském bienále v roce 1980. Tehdy se však již odkláněla od své dosavadní praxe a začala vytvářet série objektů, které pojmenovala embryologie. Jednalo se o kombinaci látek a vláken svinutých do kulatých, organických útvarů. V Benátkách vytvořila instalaci z osmi set kusů těchto forem. Referovala o nich jako o jemných a měkkých materiích, kdy ji primárně zajímá obsah, respektive se snažila stvořit anatomii.

Abakanowicz se nikdy neoznačovala za feministku, ačkoli ji kurátoři a teoretici mnohokrát radili ke generaci silných ženských umělkyní minulého století. Její díla mluví o síle ženské imaginace a tématech zrodu, životě a zranitelnosti. ●

